

Plantedirektoratet

Vedrørende effekten af slæt kontra afgræsning i baseline

Seniorforsker
Finn Pilgaard Vinther

Dato: 09-03-2011

Dir.: 8999 1861
E-mail: finn.vinther@agrsci.dk

Side 1/3

Plantedirektoratet (PD) har som led i baselinarbejdet under Grøn Vækst anmodet Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) om en vurdering af det vedhæftede notat fra Videncentret for Landbrug (VfL), hvor der stilles spørgsmålstejn ved effekten af at erhvervet går fra afgræsning til slæt.

Baggrund og PD's præciserende spørgsmål er vedlagt, efterfulgt af DJF's svar.

Den nedenstående korte besvarelse er udarbejdet af Troels Kristensen, Ib Sillebak Kristensen og undertegnede; alle seniorforskere ved Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø, DJF.

Med venlig hilsen

Finn P. Vinther,
Seniorforsker og temakoordinator for Miljø og bioenergi

Baggrund og spørgsmål fra PD:

Plantedirektoratet er en del af det nuværende baselinearbejde under Grøn Vækst. I en af baseline-grupperne har Videncentret for Landbrug (VfL) stillet spørgsmålstegn ved effekten af at erhvervet går fra afgræsning til slæt. I det tidligere baseline arbejde har DMU/DJF/FØI udtalt nedenstående:

Strukturudvikling og omfang af slæt over tid

Dansk Kvæg har oplyst, at udviklingen går hurtigt i øjeblikket med betydelige investeringer i nye staldanlæg. Andelen af kvæg, der i perioder går på græs skønnes således at være reduceret fra ca. 70% i 2004 til 50% i 2008

Det skønnes, at kun 30% af bedrifterne med over 200 køer har køerne på græs. Da den fremtidige besætningsstørrelse vil stige er det sandsynligt at andelen af køer på græs vil falde til 30-35% i 2015 såfremt der ikke sker ændringer i forhold til den nuværende trend.

Det oprindelige potentiale var 1.200 tons N. Hvis skiftet sker automatisk betyder dette at potentialet i 2015 vil falde til 25-35.000 ha, mod de ca. 50.000 ha der indgår i hovedanalysen. Med en gennemsnitlig effekt på tabet på 22 kg N pr. ha så betyder dette, at der over tid sker en reduktion på 335 - 550 tons N. Såfremt det indgår i baseline så reduceres potentialet for virkemiddel tilsvarende således at den maksimale effekt af slæt udenfor en eventuel ny baseline vil være 560-780 tons N.

I Grøn Vækst blev der taget udgangspunkt i estimatet på de 335-550 tons N (443 tons N) der derved blev lagt ind i baseline.

Det er dette estimat VfL sætter spørgsmålstegn ved. VfL har udarbejdet vedhæftet notat, der kommer frem til 1.378 tons N for malkekvæg og 179 tons N for kvier.

VfL kommer frem til de 1.378 tons via nedenstående beregning:

Tabel 1. Beregning af reduktion i kvælstofudledning ved skift fra afgræsning til slæt for malkekøer

År	Pct. af-græsning	Antal malkekøer	Fe. af-græsset pr. ko	Udbytte græs, Fe./ha	Beregnet ha af-græsset
2003	70	565000	1400	6000	92283
2015	30	565000	1050	6000	29663
Forskel					62621
Udledningsreduktion kg N pr ha afgræsning:					22
Udledningsreduktion i alt, ton kvælstof					1378

Det vil sige, at VfL er ikke uenig med DJF/DMU's skøn om, at man går fra 70 % til 30 % eller N-udvaskningseffekten i at gå fra afgræsning til slæt.

Det eneste sted PD kan se, at der kan være uenighed er "FE afgræsset per ko" der derved giver det samlede areal hvor dette virkemiddel er relevant. I VMU II og VMU I rapporterne benyttes et max areal på ca. 50.000 ha mens at VfL kommer frem til et tal på 92.283 ha. I VMU II rapporten kan PD se, at man her har benyttet nedenstående "FE afgræsset per ko".

"at der pr. de afgræsses 4 fe om dagen i 150 dage svarende til ca. 0,1 ha om driftsgræs/kvæg de."

PD's spørgsmål 1: PD ønsker DJF's kommentar til VfL's notat, særligt VfL's estimat over Fe afgræsset per ko i forhold til de bagvedliggende beregninger foretaget i VMU II og I og i det vedhæftede baselinenotat. Giver VfL's notat grundlag for et nyt estimat over effekten af at gå fra slæt til afgræsning for malkekøer?

Tabel 2. Beregning af reduktion i kvælstofudledning ved skift fra afgræsning til slæt for kvier

År	Pct. afgræsning	Antal kvier fra 6 mdr. til kælvning	Fe. afgræsset pr. ko	Udbytte græs, Fe./ha	Beregnet ha afgræsset
2003	80	282500	865	6000	32582
2015	60	282500	865	6000	24436
Forskel					8145
Udledningsreduktion kg N pr ha afgræsning:					22
Udledningsreduktion i alt, ton kvælstof					179

Spørgsmål 2: PD er i tvivl om der i det oprindelige estimat indgik kvier eller det kun var malkekvæg. Har DJF nogen viden om dette? Hvis kvier ikke indgik i estimatet bedes DJF kvalitetskontrollere VfL's tal og evt. komme med DJF's bud på en effekt.

-----oOo-----

DJF's svar: Det har ikke været muligt at foretage en tilbunds-gående analyse af forudsætningerne i det oprindelige estimat, der stammer fra et "Supplerende notat omkring virkemidler og omkostninger ved udvalgte virkemidler i relation til Virkemiddeludvalg II, dateret 22. maj 2008. Det har endvidere ikke været muligt at få oplyst om der indgik kvier i estimatet.

VfL's forudsætninger mht. "FE afgræsset pr. ko" og "Græsudbytte, FE/ha" er i overensstemmelse med DJF's estimater, hvorfor vi ville nå et tilsvarende estimat for det afgræssede areal. Som følge af den store usikkerhed, der er på estimater for foderoptagelse (FE afgræsset pr. ko) og antallet af dage hvor køer/kvier er på græs, vil der dog være en betydelig usikkerhed på beregningen af det afgræssede areal.